

PROGRAM PROFILAKTYKI

Zespołu Szkół Publicznych

w Wielkich Oczach

na lata 2012 - 2015

WSTĘP

Profilaktyka to podejmowane w różnym stopniu interwencje zapobiegające pojawieniu się i rozwoju procesu społecznego niedostosowania różnych form dewiacji w zachowaniu dzieci i młodzieży a także powstrzymywanie zaistniałego już niekorzystnego rozwoju oraz wstępna terapia zaburzeń prowadzących do niekorzystnych stanów osobowościowych.

Do zadań szkoły należy **profilaktyka pierwszorzędowa** (uprzedzająca), która ma na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz niedopuszczenie do pojawienia się patologii społecznych poprzez szeroką edukację zdrowotną. Nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych chroni młodzież przed zagrożeniem niedostosowania społecznego.

Profilaktyka drugorzędowa ma na celu ujawnianie osób o najwyższym ryzyku dysfunkcjonalności oraz pomaganie im w redukcji tego ryzyka (a więc zapobieganie rozwojowi zaburzeń).

Profilaktyka trzeciorzędowa rozumiana jest jako interwencja po wystąpieniu dysfunkcji. Ma ona na celu, z jednej strony - przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, zaś z drugiej - umożliwienie osobie objętej terapią i rehabilitacją powrotu do społeczeństwa, prowadzenia w nim satysfakcjonującego i społecznie akceptowanego trybu życia, wolnego od patologii.

W realizacji zadań profilaktyki uczestniczą wszyscy nauczyciele, wspierając rozwój uczniów w toku oddziaływań na każdej lekcji.

Oddziaływania te to promowanie własnych pozytywnych postaw społecznych, korygowanie nieprawidłowych zachowań uczniów, stwarzanie atmosfery zaufania i bezpieczeństwa oraz rozwijanie u uczniów poczucia wartości i brania odpowiedzialności za własne decyzje. Konieczność wypełniania przez szkołę funkcji profilaktycznej wynika z głównych uwarunkowań współczesnych dewiacji do których zaliczymy przestępczość i uzależnienia. W świetle rosnącego z roku na rok procentu zachowań patologicznych, masowego zjawiska wspierania postaw kreacjonistycznych przez konsumpcyjne w skali całego społeczeństwa, należy podjąć wychowanie terapeutyczne i objąć nim nie tylko dzieci z zaburzeniami w zachowaniu, ale także te „zdrowe”, bo jeszcze nie ukazują efektów dysharmonizowania rozwijającej się osobowości.

Pragniemy naszym uczniom pomóc poprzez terapię wychowawczą w wyrównywaniu dysharmonii rozwojowych oraz braków umiejętności w wiadomościach i umiejętnościach w takim stopniu, aby zapewnić im prawidłowe funkcjonowanie w sytuacjach szkolnych i środowisku rodzinnym.

PODSTAWA PRAWNA

- Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r.,
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Art. 72,
- Kodeks postępowania karnego z dnia 6 kwietnia 1997, art. 304,
- Kodeks postępowania cywilnego, art. 572 (dział II, rozdz. 2)
- Ustawy i rozporządzenia:
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – nowelizacja z dnia 28 marca 2005 r.
 - Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.,
 - Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (obowiązuje od 17 grudnia 2004 r.),
 - Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
 - Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.
 - Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 26 lipca 2005 r.,
 - Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół,
 - Rozporządzenie MENiS w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych niepublicznych poradni specjalistycznych,
 - Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
 - Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem,
 - Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletniego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (Dz. U. Nr 178 z 2004 r., poz. 1833),
 - Rozporządzenie MENiS z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania, kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach o oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych.

CELE PROGRAMU

PRIORYTETOWYM ZADANIEM PROFILAKTYKI SZKOLNEJ JEST OCHRONA UCZNIĄ PRZED ZAGROŻENIAMI I REAGOWANIE NA POJAWIAJĄCE SIĘ ZAGROŻENIA.

1. Wspomaganie zdrowego rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży;
2. Aktywizacja środowiska szkolnego w zakresie oddziaływań profilaktycznych;
3. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole i poza nią;
4. Przeciwdziałanie przemocy i agresji;
5. Przekazanie wiedzy na temat konsekwencji stosowania używek i innych substancji psychoaktywnych;
6. Wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia;
7. Wzmacnianie poczucia własnej wartości;
8. Zapobieganie zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży oraz stworzenie warunków do zdobycia wiedzy i umiejętności służących przeciwdziałaniu wszystkiemu, co zagraża ich zdrowiu i życiu;
9. Rozwijanie społecznych umiejętności życiowych, które ułatwiają radzenie sobie z problemami życia codziennego przy jednoczesnej samorealizacji (asertywność, radzenie sobie w sytuacjach trudnych i stresowych);
10. Rozwinięcie kompetencji nauczycieli i rodziców w zakresie postępowania w sytuacjach trudnych;
11. Motywowanie do podejmowania aktywności (w szkole o poza nią) zaspokajających potrzeby emocjonalne, społeczne i duchowe;
12. Zapewnienie młodzieży pomocy wychowawczej i terapeutycznej.

ODBIORCAMI PROGRAMI SĄ:

1. Uczniowie,
2. Rodzice,
3. Nauczyciele,
4. Pracownicy obsługi.

SPOSOBY DIAGNOZOWANIA:

- ✓ rozmowa kierowana w klasach 0-III szkoły podstawowej,
- ✓ ankiety dla uczniów w klasach IV-VI szkoły podstawowej i w klasach I-III gimnazjum,

- ✓ ankiety dla rodziców,
- ✓ ankiety dla nauczycieli,
- ✓ wywiad z wychowawcami,
- ✓ obserwacja zachowań uczniów,
- ✓ informacje pochodzące bezpośrednio od uczniów,
- ✓ informacje pochodzące od rodziców lub opiekunów,
- ✓ informacje od pedagoga szkolnego,
- ✓ analiza frekwencji w dziennikach lekcyjnych,
- ✓ analiza frekwencji rodziców na zebraniach organizowanych przez szkołę,
- ✓ rozmowy z higienistką szkolną,
- ✓ rozmowy z policją, pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej.

ZASADY ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Respektowanie podmiotowości uczestników.
2. Poszanowanie ich godności i indywidualności.
3. Ochrona prywatności i zachowanie dyskrecji.
4. Uwzględnienie wieku i poziomu rozwoju intelektualnego, emocjonalnego, społecznego, systemu wartości i stopnia wrażliwości uczestników.
5. Stymulowanie rozwoju oczekiwań poznawczych i społecznych ucznia.
6. Dostarczenie propozycji sensownego wypełniania czasu wolnego.
7. Dbanie o właściwą atmosferę dialogu i dyskusji.

FORMY PRACY

Wszyscy nauczyciele, wychowawcy, rodzice, pracownicy obsługi zobowiązani są prowadzić działania wychowawczo-profilaktyczne wykorzystując:

- nauczane przedmioty,
- ścieżki edukacyjne,
- godziny wychowawcze,
- zajęcia pozalekcyjne,
- apele, uroczystości szkolne,
- różne formy rozrywki klasowej, szkolnej np. dyskoteki, zabawy okolicznościowe typu „Choinka”, „Andrzejki”, wycieczki, biwaki, ogniska, kuligi, itp.
- gazetki szkolne, klasowe.

KRYTERIA EFEKTYWNOŚCI PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Na podstawie przeprowadzanych we wrześniu 2012 r. badań ankietowych wśród uczniów, nauczycieli i rodziców można wyciągnąć wnioski, iż do najbardziej niepokojących zjawisk występujących w szkole można zaliczyć:

1. Agresję słowną - przezywanie, wyśmiewanie, dokuczanie.
2. Używanie wulgarnych słów.
3. Uleganie presji środowiska rówieśniczego.
4. Brak motywacji do nauki.
5. Sięganie po używki - papierosy, alkohol.

Jednocześnie jako najważniejsze zadania wychowawcze rodzice i nauczyciele wskazują:

1. Kształtowanie właściwych postaw moralnych.
2. Przeciwdziałanie przemocy i agresji.
3. Promowanie zdrowego stylu życia.
4. Wzmacnianie mocnych stron ucznia, budowanie poczucia własnej wartości.
5. Uczenie radzenia sobie ze stresem.

Jako najskuteczniejsze formy pracy profilaktycznej badani wskazują głównie:

1. Pogadanki na godzinach wychowawczych.
2. Zajęcia z pedagogiem szkolnym.
3. Spotkania z ciekawymi ludźmi, specjalistami z poradni.

W związku z tym wytyczono następujące obszary oddziaływań profilaktycznych:

1. Bezpieczna szkoła. Profilaktyka zachowań agresywnych.
2. Promowanie zdrowego stylu życia.
3. Profilaktyka zachowań ryzykownych.
4. Kształtowanie właściwych postaw moralnych, kultury osobistej.
5. Budowanie poczucia własnej wartości.
6. Radzenie sobie w sytuacjach trudnych i ze stresem.

Działania skierowane do uczniów i rodziców

Zadania	Formy realizacji
I. Profilaktyka dydaktyczno-wychowawcza	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Informowanie rodziców o rodzajach i formach pomocy proponowanych przez instytucje wspierające szkołę. ➤ Organizowanie wykładów dla rodziców związanych z problemami i zagrożeniami współczesnej młodzieży. ➤ Pedagogizacja rodziców podczas wywiadówek. ➤ Kierowanie uczniów na badania do PPP. ➤ Zapewnienie pomocy w nauce (zajęcia wyrównawcze, rewalidacyjne). ➤ Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w kołach zainteresowań oraz organizacjach działających na terenie szkoły. ➤ Integracja uczniów i rodziców podczas organizowanych imprez, zabaw, wycieczek.
II. Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zapoznanie uczniów na godzinach wychowawczych ze Statutem, WSO, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki. ➤ Zapoznanie uczniów z punktami statutu dotyczącymi zakazu używania środków uzależniających i opuszczania szkoły podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. ➤ Organizowanie spotkań ze specjalistami w celu zaznajomienia uczniów z prawem oraz skutkami jego naruszenia.
III. Tworzenie bezpiecznego, wolnego od uzależnień środowiska wychowawczego szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dyżury nauczycieli na korytarzach, w szatni, placu szkolnym. ➤ Kontrola zachowań uczniów w toaletach. ➤ Ankietowanie uczniów i rodziców na temat bezpieczeństwa i zagrożeń w szkole. ➤ Informowanie o skutkach palenia, picia alkoholu i zażywania narkotyków. ➤ Zajęcia na temat agresji i sposobów radzenia sobie z nią. ➤ Zajęcia i pogadanki wychowawcze dot. właściwych postaw, wartości zachowań, kultury. ➤ Organizowanie spotkań z funkcjonariuszem do spraw nieletnich i ruchu drogowego. ➤ Szkolenia na kartę rowerową. ➤ Współpraca z Policją, GOPS, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Działania profilaktyczne skierowane do uczniów Zespołu Szkół w Wielkich Oczach

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	TERMIN	REALIZATOR
1. Bezpieczna szkoła, profilaktyka zachowań agresywnych.	<ul style="list-style-type: none"> Spotkanie uczniów klas 0-3 SP z policjantem na temat: <i>„Zasady bezpiecznego zachowania się w szkole i poza nią”</i> 	wrzesień	Zaproszony policjant
	<ul style="list-style-type: none"> Ankieta dot. bezpieczeństwa w szkole (klasy I - III gimnazjum) 	wrzesień	Pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> Zgłoszenie do udziału w programie "Szkoła Bez Przemocy" 	wrzesień	Pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> Pogadanki na godzinach wychowawczych 	wg planu pracy	Wychowawcy klas
	<ul style="list-style-type: none"> Zajęcia dot. agresji i przemocy wg wybranego programu 	maj	Pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> Konkurs profilaktyczny dot. agresji i przemocy 	maj	Pedagog szkolny Wychowawcy klas
	<ul style="list-style-type: none"> Spotkanie z Policjantem (specjalistą ds. nieletnich) - zaznajomienie ze skutkami prawnymi zachowań agresywnych 	wg potrzeb	Zaproszony policjant

	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia psychoedukacyjne - "Łagodzenie konfliktów w szkole i w domu" 	wg planu pracy	Specjaliści z poradni pp
2. Promowanie zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka próchnicy zębów - klasy 1 - 6 SP 	wg planu pracy	Higienistka
	<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie higieny jamy ustnej - realizacja wybranego programu: „Radosny uśmiech, radosna przyszłość” kl.1 "Zęby myj - zdrowo żyj" kl.1 	wg planu pracy	Wychowawcy klas 1-3 SP, Higienistka
	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki na temat szkodliwości dymu nikotynowego - kl. 0-3 SP, realizacja programów: "Czyste powietrze" kl. "0" "Nie pal przy mnie proszę" kl. "0" 	wg planu pracy	Wychowawcy klas 0-3 SP, Higienistka
	<ul style="list-style-type: none"> • „Higiena osobista człowieka” - klasy 1 - 6 SP Pogadanki nt. roli i zasad przestrzegania higieny osobistej, procesu dojrzewania 	wg planu pracy	Higienistka, Wychowawcy klas, Nauczyciel wdz
	<ul style="list-style-type: none"> • Badania przesiewowe wykrywania wad postawy, badanie wzroku, słuchu, pomiar ciśnienia tętn., ocena rozwoju fizycznego (pomiar wzrostu i wagi) - kl. 0, 1, 3, 5 SP oraz I i III G 	wg planu pracy	Higienistka
	<ul style="list-style-type: none"> • "Trzymaj formę" - Promocja zdrowia, prawidłowego żywienia, zdrowych nawyków, 	wg planu pracy	Wychowawcy klas, Nauczyciel biologii, wdz,

	<p>aktywnego spędzania wolnego czasu, obliczanie BMI, poruszanie problemu anoreksji i bulimii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie zajęć o charakterze sportowym - SKS, konkursów, biegów, wycieczek rowerowych, rajdów 	cały rok	<p>wych. fiz.</p> <p>Nauczyciele wych.- fiz., wychowawcy klas</p>
<p>3. Profilaktyka zachowań ryzykownych - alkohol, papierosy, narkotyki (dopalacze), Internet, inicjacja seksualna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ankieta wśród uczniów klas I - III gimnazjum • Zajęcia wychowawcze, pogadanki, warsztaty nt szkodliwości sięgania po używki • Spotkanie z policjantem na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu i zażywania narkotyków • Zajęcia warsztatowe dot. rozwijania umiejętności bycia asertywnym • <i>"Bezpieczny Internet"</i> - zajęcia dot. bezpiecznego poruszania się po Internecie i cyberprzemocy • <i>Jak szanować własną cielesność?</i> - profilaktyka wczesnej inicjacji seksualnej - kl. 5-6 sp i I - III gim. 	<p>wrzesień</p> <p>Wg planu pracy</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg planu pracy</p> <p>Wg planu pracy</p> <p>Wg programu nauczania</p>	<p>Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy klas, Pedagog szkolny, katecheta</p> <p>Zaproszony policjant</p> <p>Wychowawcy klas, Pedagog szkolny</p> <p>Nauczyciel informatyki</p> <p>Nauczyciel wdź</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia warsztatowe - Przeciwdziałanie uzależnieniom od komputera, Internetu, środków masowego przekazu • Zajęcia profilaktyki uzależnień dot. używania i nadużywania alkoholu oraz środków psychoaktywnych - gimnazjum • Spektakle • Konkursy profilaktyczne • Wystawy, gazetki, tablice informacyjne 	<p>Wg planu pracy</p> <p>Wg planu pracy</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Specjaliści z poradni pp</p> <p>Specjaliści z poradni pp</p> <p>Zaproszeni aktorzy</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy klas, Pedagog szkolny</p>
<p>4. Kształtowanie właściwych postaw moralnych, kultury osobistej, światopoglądu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>"Zawsze razem"</i> - program profilaktyczny dla klasy 2 SP - przekazanie wiedzy nt AIDS, okazywanie szacunku dla osób chorych • Działalność 37 Drużyny Harcerskiej • Działalność szkolnego wolontariatu - organizowanie zbiórek, akcji na rzecz Domu Dziecka, schronisk dla zwierząt, fundacji 	<p>Wg planu pracy</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>Wychowawca klasy</p> <p>Opiekun harcerstwa</p> <p>Opiekun wolontariatu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Konkursy plastyczne dot. AIDS, aborcji • Spektakle profilaktyczne <p style="text-align: center;">Tematy zajęć poruszanych na godzinach wychowawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>"Moje wartości - kim jestem, do czego zdążam? "</i> • <i>"Jak być kulturalnym na co dzień?"</i> • <i>Jestem Polakiem - szacunek dla symboli narodowych</i> • <i>Tolerancja - poszanowanie odmienności</i> • <i>Mój autorytet</i> • <i>Czym jest przyjaźń?</i> • <i>Czym jest dla mnie rodzina?</i> • <i>Mam prawo do...</i> • <i>Obowiązki ucznia i szacunek wobec norm prawnych</i> • <i>Sekty i grupy nieformalne – co o nich wiem?</i> 	<p>Wg planu pracy</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg planu pracy</p>	<p>Nauczyciel plastyki, Pedagog szkolny</p> <p>Zaproszeni aktorzy</p> <p>Nauczyciele, Wychowawcy klas, Pedagog szkolny, Nauczyciel wdż, Katecheta</p>
<p>5. Budowanie poczucia własnej wartości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tematy zajęć poruszanych na godzinach wychowawczych: ✓ <i>Taki jestem</i> ✓ <i>Ja i inni</i> ✓ <i>Moje mocne i słabe strony</i> 	<p>Wg planu pracy</p>	<p>Nauczyciele, Wychowawcy klas, Pedagog szkolny, Katecheta</p>

	<p>✓ <i>Za co lubię innych, za co inni lubią mnie?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia psychoedukacyjne dot. wzmacniania poczucia własnej wartości • Stosowanie pochwał indywidualnych i przy klasie dla uczniów w trakcie wszystkich zajęć • Umieszczanie najlepszych wyników w nauce i sporcie na tablicach informacyjnych i stronie internetowej 	<p>Wg planu pracy</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>Specjaliści z poradni pp</p> <p>Dyrekcja, Nauczyciele, Wychowawcy klas, Nauczyciele, Pedagog szkolny, Katecheta</p>
<p>6. Radzenie sobie w sytuacjach trudnych i ze stresem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tematy zajęć poruszanych na godzinach wychowawczych: <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Jak sobie radzić z emocjami?</i> ✓ <i>Wyrażanie i okazywanie uczuć</i> ✓ <i>Rozwiązywanie konfliktów</i> ✓ <i>Radzę sobie ze stresem</i> ✓ <i>Asertywność – sztuka odmawiania</i> ✓ <i>Jak się porozumiewać z innymi?</i> • Spotkania, warsztaty ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej • Spektakle profilaktyczne 	<p>Wg planu pracy</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Wychowawcy klas, Nauczyciele, Pedagog szkolny, Katecheta</p> <p>Pracownicy poradni pp</p> <p>Zaproszeni aktorzy</p>

INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH

Nazwa instytucji	Telefon
1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ul. Mickiewicza 45, 37-600 Lubaczów	(016) 63 21 378
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ul. Kościuszki 141, 37-600 Lubaczów	(016) 63 29 460
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ul. Leśna 2, 37-627 Wielkie Oczy	(016) 63 10 192, wewn. 20
4. Komenda Powiatowa Policji, Ul. Słowackiego 14, 37-600 Lubaczów	(016) 63 28 310
5. Rewir Dzielnicowych w Wielkich Oczach	(016)632 83 76

WYKAZ POMOCY DYDAKTYCZNYCH WYKORZYSTANYCH DO REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI:

1. Programy profilaktyczne:

- „Szkoła bez przemocy”
- „Saper” – czyli jak rozminować agresję, R. Knez, W. Słonina
- „Porozmawiajmy o agresji”, S. Szostak, A. Tabaka
- „NOE”, K. Wojcieszek

2. Scenariusze zajęć:

- „Scenariusze godzin wychowawczych dla szkoły podstawowej”, M. Gruszka, J. Janiak, J. Prarat
- „Życ radością”, E. Kosińska
- „Profilaktyka uzależnień – materiały dla nauczycieli, pedagogów i dyrektorów”, wyd. Operon
- „Aby nie miotał nami wiatr...”, s. Urszula Kłusek SAC
- „Zwycięsko w dorosłość – szkolny program profilaktyki wychowawczej I stopnia w ujęciu systemowym”, A Pipka
- „Profilaktyka pierwszorzędowa – scenariusze zajęć z uczniami gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych”, E. Kosińska, B. Zachara
- „Słup soli”
- „Bajkowe spotkania”, J Bąk, E. Wiewióra – Pyka

Wykaz rekomendowanych programów profilaktycznych do realizacji min. w ramach szkolnego programu profilaktyki opracowany na podstawie www.cmppp.edu.pl

Lp.	Nazwa programu	Opis programu
PROGRAMY DO REALIZACJI W KLASACH		
1.	NIE PAL PRZY MNIE PROSZĘ	Program edukacji antytytoniowej dla uczniów z klas I-III szkoły podstawowej.
2.	TRZECI ELEMENTARZ CZYLI PROGRAM SIĘDMIU KROKÓW	Program profilaktyki uzależnień, z elementami treningu umiejętności życiowych uczniów w wieku 12-17 lat.
3.	JAK ŻYC Z LUDŹMI	Program rozwijania umiejętności społecznych, z elementami profilaktyki uzależnień dla gimnazjum.
4.	DZIĘKUJE - NIE	Program rozwijania umiejętności życiowych i profilaktyki uzależnień dla uczniów klasy IV-VI szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej.
5.	ZANIM SPRÓBUJESZ	Program profilaktyki uzależnień i rozwijania umiejętności życiowych zawierający wersje dla różnych etapów edukacji.
6.	SPÓJRZ INACZEJ	Program wspierania rozwoju osobowości ucznia i jego zdolności przystosowania społecznego zawierający wersje dla różnych etapów edukacji.
7.	SPÓJRZ INACZEJ NA AGRESJĘ	Rozwinięcie i uzupełnienie programu „Spójrz inaczej” o problematykę agresji i przemocy. Przeznaczony dla klasy VI szkoły podstawowej i gimnazjum.
8.	PROGRAM DOMOWYCH DETEKTYWÓW	Program profilaktyki alkoholowej dla uczniów klasy IV i V szkoły podstawowej oraz ich rodziców.
9.	TAK CZY NIE	Program profilaktyki uzależnień dla gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych.
10.	DEBATA	Program profilaktyki alkoholowej dla klasy VI szkoły podstawowej i gimnazjum.
11.	SPOTKANIA	Program profilaktyki uzależnień, przestępczości i innych zagrożeń społecznych dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum.
12.	TRZY KOŁA	Projekt wychowawczo-profilaktyczny dla szkół podstawowych i gimnazjów przywiązujący dużą wagę do więzi społecznych w szkole i współpracy z rodzicami uczniów oraz do twórczego wkładu nauczycieli.
13.	MYŚLĘ- NIE, MÓWIĘ - NIE	Program profilaktyczno-psychoedukacyjny rozwijania zdolności podejmowania dojrzałych decyzji przeznaczony dla uczniów gimnazjum.
14.	MAGICZNE KYSZTAŁY	Program wczesnej profilaktyki przemocy i uzależnienia od mediów przeznaczony dla uczniów w wieku 6-12 lat.
15.	CUKIERKI	Program wczesnej profilaktyki uzależnień,

		przemocy i rozwijania umiejętności życiowych uczniów przeznaczony dla klas I-III szkoły podstawowej oraz starszych grup przedszkolnych.
16.	FANTASTYCZNE MOŻLIWOŚCI	Program opóźniania inicjacji alkoholowej oraz zmniejszania spożycia alkoholu przez nastolatków, którzy rozpoczęli już picie.
PROGRAMY DLA DUŻYCH GRUP		
17.	NOE	program profilaktyki alkoholowej dla gimnazjum i starszej młodzieży.
18.	ARCHIPELAG SKARBÓW	Program profilaktyki zintegrowanej dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.
PROGRAMY DLA GRUP ZWIĘKSZONEGO RYZYKA		
19.	ODCZUWAJ, UFAJ, MOW	Program dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, szczególnie z rodzin z problemem alkoholowym.
20.	KOREKTA	Program profilaktyki alkoholowej dla młodzieży i młodych dorosłych często pijących alkohol. Rozbudowana i pogłębiona wersja programu „Debata”.
21.	TRENING ZASTĘPOWANIA AGRESJI (ART.)	Program profilaktyczny mający na celu zmianę agresywnych i przemocowych zachowań dzieci i młodzieży i dorosłych na zachowania pożądane i społecznie akceptowane.
22.	SZKOLNA INTERWENCJA PROFILAKTYCZNA	Program przygotowujący szkoły i nauczycieli do podejmowania działań wobec uczniów sięgających na terenie szkoły po substancje psychoaktywne.
PROGRAMY DLA LIDERÓW MŁODZIEŻOWYCH		
23.	PODAJ DŁOŃ	Program dla nieprofesjonalistów zainteresowanych udzielaniem pomocy innym ludziom (młodzież, nauczyciele).
24.	NASZE SPOTKANIA	Program profilaktyczny dla młodzieży zainteresowanej własny rozwojem i pomaganiem innym ludziom.
25.	PROGRAM RÓWIEŚNICZEGO DORADZTWA	Program budowania rówieśniczego wsparcia przeznaczony dla szkół ponadgimnazjalnych.
26.	PROGRAM AKTYWIZACJI SAMORZĄDÓW UCZNIOWSKICH	Program edukacji młodzieży pełniącej różnorodne funkcje w samorządach szkolnych oraz ich dorosłych opiekunów.
27.	ŚNIEŻNA KULA	Program dla wolontariuszy młodzieżowych oraz dorosłych zainteresowanych profilaktyką środowiskową i promowaniem zdrowego stylu życia.
PROGRAMY DLA NAUCZYCIELI I RODZICÓW		
28.	PRGRAM AKTYWIZACJI PROFESJONALNEJ NAUCZYCIELI- WYCHOWAWCÓW	Program samorozwoju, a zwłaszcza rozwijania kompetencji wychowawców, dla nauczycieli.

29.	SZKOŁA ANIMATORÓW PROFILAKTYKI	Program szkoleniowy dla realizatorów środowiskowych programów profilaktycznych, osób pracujących z młodzieżą w różnego typu placówkach oświatowo-wychowawczych.
30.	PRZYGOTOWANIE DO PROFILAKTYKI DOMOWEJ	Program pracy z rodzicami, których dzieci uczestniczą w profilaktycznych programach edukacyjnych. Przeznaczony dla nauczycieli.
31.	SZKOŁA DLA RODZICÓW I WYCHOWAWCÓW	Program wzmacniania więzi między dziećmi i znaczącymi osobami dorosłymi, przeznaczony dla rodziców i nauczycieli.
32.	JAK RADZIĆ SOBIE Z TRUDNYMI ZCHOWANIAM I DZIECI	Program rozwijania umiejętności właściwego reagowania na typowe trudne zachowania występujące u młodszych dzieci. Przeznaczony dla rodziców.
PROGRAMY ULICZNE		
33.	KONTAKT-BUS	Informacyjny program dla młodzieży, dotyczący zagrożeń społecznych oraz alternatywnej oferty zdrowego stylu życia, realizowany na ulicach, osiedlach czy w dyskotekach.
PROGRAMY PROFILAKTYKI GLOBALNEJ		
34.	ZANIM JEST ZA POZNO	Program profilaktyki uzależnień dla środowiska lokalnego (miasto, gminy).

MONITOROWANIE I EWALUOWANIE PROGRAMU PROFILAKTYKI

Ewaluacja ma na celu rozpoznawanie i rozwiązywanie różnych zagadnień, by działanie profilaktyczne były skuteczniejsze i efektywniejsze. W tym celu wykorzystywane są różne metody i techniki badawcze: obserwacja, rozmowa, wywiad, ankieta oraz analiza dokumentów. Wyniki badań ankietowych środowiska szkolnego - uczniowie, nauczyciele oraz rodziców staną się podstawą do formułowania nowych wniosków i modernizacji Programu Profilaktyki na kolejne lata.

Opracowała: Edyta Kuchciak - pedagog szkolny

Program Profilaktyki został zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej dnia

26.11.2012 r. (Uchwała Nr 1/2012-2013).